Hukuk Bölümü 2011/37 E. , 2011/179 K.

- 506 SAYILI YASA UYARINCA DAVACININ ISTEĞE BAĞLI EMEKLILIĞININ, ŞARTLARI TAŞIMADIĞININ TESPITI ÜZERINE GERI ALINMASINA ILIŞKIN IŞLEMIN IPTALI ISTEMI HAKKINDA AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

- SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU (5510) Madde 101
- SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU (5510) Madde 106
- KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU (5018) Madde 4
- İŞ MAHKEMELERİ KANUNU (5521) Madde 1
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27
- SOSYAL SİGORTALAR KANUNU(MÜLGA) (506) Madde 85

"İçtihat Metni"

Davacı : M.K.

Vekili : Av. Z.T.

Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Vekili : Av. İ.A.

O L A Y : Davacı, 23.3.2007 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Sigorta İşleri Genel Müdürlüğü Gaziantep Sigorta İl Müdürlüğü evrak kayıtlarına geçen "isteğe bağlı sigorta"ya başvuru belgesi vermiş, davalı idarece davacının isteğe bağlı sigortalılık talebi 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun 85. maddesi uyarınca 1.4.2007 tarihinden itibaren başlatılmıştır. Davacı aylık primlerini ödemiştir.

Ancak davacının isteğe bağlı sigortalılığının 506 sayılı Kanuna tabi 1080 günü dolmadan başlatıldığı nedeniyle başlangıç tarihinden itibaren iptal edilmiş davacıya aylık bağlanmasının mümkün olmadığı 21.8.2008 gün ve 10805932 sayılı ve 12.9.2009 gün ve 11647330 sayılı yazılarla bildirilmiştir.

Davacı isteğe bağlı sigortalılık süresinin geçerli sayılarak emekliliğe hak kazandığının tespiti istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare cevap dilekçesinde, davacının isteğe bağlı sigortalılığının 506 sayılı Yasanın 85. maddesine istinaden 1080 günü doldurmadığını dolayısıyla başlangıç tarihi itibariyle iptal edildiğini, isteğe bağlı sigortalılığının iptali neticesinde 3600 gün prim ödeme gün sayısı şartı yerine gelmediği için davacının aylık bağlanma talebinin reddedildiğini, bu nedenle davanın reddi gerektiğini belirtmiştir.

Davacı vekili Asliye Hukuk Mahkemesine verdiği dilekçe ile, görevsizlik kararı verilerek dosyanın görevli idare mahkemesine gönderilmesini talep etmiştir.

NİZİP ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ (İŞ MAHKEMESİ SIFATIYLA): 18.3.2010 gün ve E:2009/598, K:2010/137 sayı ile, davacı vekilinin duruşmaya katılarak, davanın davalı tarafın yapmış olduğu idari işlemin iptali davası olduğunu, müvekkili tarafından herhangi bir hukuki destek alınmadan açılan davanın yanlış mahkemede açılmış olduğunu, bu nedenle görevsizlik kararı verilerek dosyanın görevli ve yetkili Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmesini talep ettiğini; yapılan yargılama, toplanan deliller ve davacı vekilinin beyanı dikkate alınarak, dava konusunun idari bir işlemin iptali istemi olduğu, davalı kurumun merkezinin Ankara olması nedeniyle Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesi'nin görevli ve yetkili olduğu gerekçesiyle mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, müvekkilinin emeklilik tahsis talebinin aylık bağlama şartını yerine getirmediğinden bahisle reddine ilişkin Gaziantep Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün 21.8.2009 gün ve 10805932 sayıl işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

GAZİANTEP 2. İDARE MAHKEMESİ; 24.12.2010 gün ve E:2010/1430 sayı ile, uyuşmazlığın emekliliğe esas alınan sigorta prim ödeme süresinde meydana gelen İtilaftan kaynaklandığı, bu hususun 5510 sayılı Kanun çerçevesinde düzenlendiği ve anılan Kanun'da düzenlenen hususlarda aksine hüküm bulunmayan hallerde İş Mahkemesinin görevli olduğu düzenlemesine yer verildiği anlaşıldığından, uyuşmazlığın çözümü hususunda Adli Yargı yerinin görevli ve yetkili olduğu sonucuna varıldığı, gerekçesiyle dava dosyasının görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 3.10.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, idari yargı dosyası ile birlikte adli yargı dosyası da gönderilmek suretiyle 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının emeklilik tahsis talebinin aylık bağlama şartını yerine getirmediğinin tespiti üzerine geri alınmasına ilişkin Gaziantep Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün 21.8.2009 gün ve 10805932 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" Başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" denilmiş,

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle (o Kanunun değiştirilen ikinci maddesinin C, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş aktinden veya iş Kanunu'na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler :

A) 5018 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (E) fıkrasına göre sendikaların açacakları ve bu sıfatla aleyhlerine açılacak hukuk davalarına;

B) İşçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara, o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkansızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır" denilmiştir.

506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. Bu kanunun 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Davacının 23.3.2007 tarihinde "İsteğe bağlı sigorta"lı olmak için Gaziantep Sigorta İl Müdürlüğüne başvuruda bulunduğu, davalı idare tarafından davacının bu talebi 506 sayılı yasanın 85. maddesi uyarınca değerlendirilerek, 1.4.2007 tarihinden itibaren kabul edildiği ve davacının aylık primlerini ödemeye başladığı, ancak davacının isteğe bağlı sigortalılığının 506 sayılı yasaya tabi 1080 günü dolmadan başlatıldığının tespit edilmesi üzerine aylık bağlanmasının mümkün olmadığı yönünde işlem tesis edildiği ve bu işlemin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Olay tarihinde yürürlükte olan 506 sayılı Yasanın uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların yetkili iş mahkemelerinde görüleceği yolunda yasal düzenleme bulunmakta iken anılan Kanun hükmünü yürürlükten kaldıran 5510 sayılı Yasanın 101. maddesindeki, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde bu Kanun hükümlerinin uygulanması ile ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceği kuralının bulunması karşısında emekliliğe esas alınan sigorta prim ödeme süresinde meydana gelen ihtilafa ilişkin davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle Gaziantep 2. İdare Mahkemesi başvurusunun kabulü ile Nizip Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi Sıfatıyla)'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Gaziantep 2. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Nizip Asliye Hukuk Mahkemesi'nin (İş Mahkemesi Sıfatıyla) 18.3.2010 gün ve E:2009/598, K:2010/137 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 3.10.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.